

(451. 14.)

BIJLAGE VAN DE MEMORIE VAN TOELICHTING.

VERGELIJKING VAN DE REGEERINGSVOORSTELLEN MET DE BESTAANDE GRONDWET EN DE VOORSTELLEN DER STAATSCOMMISSIE.

<u>Bestaande Grondwet.</u>	<u>Ontwerp der Staatscommissie.</u>	<u>Ontwerp der Regeering.</u>
GRONDWET VOOR HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN. EERSTE HOOFDSTUK. VAN HET RIJK EN ZIJN INWONERS. Artikel 1. Het Koninkrijk der Nederlanden omvat het grondgebied in Europa, benevens de koloniën en bezittingen in andere werelddeelen. Artikel 6. De wet verklaart wie Nederlanders en wie ingezetenen zijn. Een vreemdeling wordt niet dan door eene wet genaturaliseerd. De wet regelt de gevolgen der naturalisatie ten aanzien van de echtgenoot en minderjarige kinderen van den genaturaliseerde. TWEEDE HOOFDSTUK. VAN DEN KONING. EERSTE AFDEELING. <i>Van de Troonopvolging.</i> Artikel 12. Bij ontstentenis van opvolgers in het voorgaande artikel aangewezen, gaat de Kroon over op de in leven zijnde dochters van den laatst overleden Koning, bij regt van eerstgeboorte. Artikel 13. Bij ontstentenis ook van de dochters in het voorgaand artikel bedoeld, gaat de Kroon over op de dochters van de nedergaande mannelijke lijnen uit den laatstoverleden Koning en, bij gebreke ook van deze en van hare nakomelingen, gaat de Kroon over in de nedergaande vrouwelijke lijnen. In deze gevallen heeft steeds de oudere lijn vóór de jongere, de mannelijke tak vóór den vrouwelijken, de oudere vóór den jongeren en hebben in iederen tak mannen vóór vrouwen en ouderen vóór jongeren den voorrang.	GRONDWET VOOR HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN. EERSTE HOOFDSTUK. VAN HET RIJK EN ZIJN INWONERS. Artikel 1. Het Koninkrijk der Nederlanden omvat het grondgebied in Europa, benevens de koloniën in andere werelddeelen. Artikel 6. <i>Ongewijzigd.</i> TWEEDE HOOFDSTUK. VAN DEN KONING. EERSTE AFDEELING. <i>Van de Troonopvolging.</i> Artikel 12. Bij ontstentenis van opvolgers, in het voorgaande artikel aangewezen, gaat de Kroon over op de oudste in leven zijnde dochter van den laatstoverleden Koning. Artikel 13. Bij ontstentenis ook van dochters uit den laatstoverleden Koning gaat de Kroon over op de oudste in leven zijnde dochter van den oudsten zijner vooroverleden zoons, van wie dochters in leven zijn; bij ontstentenis van zoodanige dochters op den oudsten in leven zijnden zoon van de oudste zijner vooroverleden dochters, van wie zoons in leven zijn, en bij ontstentenis ook van zoodanige zoons op de oudste in leven zijnde dochter van de oudste zijner vooroverleden dochters, van wie dochters in leven zijn.	GRONDWET VOOR HET KONINKRIJK DER NEDERLANDEN. EERSTE HOOFDSTUK. VAN HET RIJK EN ZIJN INWONERS. Artikel 1. Het Koninkrijk der Nederlanden omvat het grondgebied van Nederland, Nederlandsch-Indië, Suriname en Curaçao. Waar in de Grondwet van de koloniën wordt gesproken, worden daaronder verstaan: Nederlandsch-Indië, Suriname en Curaçao. Artikel 6. <i>Eerste lid ongewijzigd.</i> Niet-Nederlanders worden niet dan door eene wet genaturaliseerd. <i>3de lid ongewijzigd.</i> TWEEDE HOOFDSTUK. VAN DEN KONING. EERSTE AFDEELING. <i>Van de Troonopvolging.</i> Artikel 12. Bij ontstentenis van opvolgers, in het voorgaande artikel aangewezen, gaat de Kroon over op de oudste in leven zijnde dochter van den laatstoverleden Koning. Artikel 13. Bij ontstentenis ook van dochters uit den laatstoverleden Koning gaat de Kroon over op de oudste in leven zijnde dochter van den oudsten zijner vooroverleden zoons, van wie dochters in leven zijn; bij ontstentenis van zoodanige dochters op den oudsten in leven zijnden zoon van de oudste zijner vooroverleden dochters, van wie zoons in leven zijn, en bij ontstentenis ook van zoodanige zoons op de oudste in leven zijnde dochter van de oudste zijner vooroverleden dochters, van wie dochters in leven zijn.

Bestaande Grondwet.	Ontwerp der Staatscommissie.	Ontwerp der Regeering.
Artikel 14. Bij ontstentenis van een opvolger, krachtens een der drie voorgaande artikelen tot de Kroon gerechtigd, gaat deze over op de Prinses, door geboorte tot het Huis van Oranje-Nassau behorende, die den laatstoverleden Koning, in de lijn der afstamming van wijlen Koning Willem Frederik, Prins van Oranje-Nassau, het naast bestaat. Bij gelijken graad van verwantschap heeft de eerstgeborene den voorrang. Is de bedoelde bloedverwante des Konings vóór Hem overleden, dan treden hare nakomelingen in hare plaats, des dat de mannelijke lijn vóór de vrouwelijke en de oudere vóór de jongere en in iedere lijn de mannelijke tak vóór den vrouwelijken, de oudere vóór den jongeren en in iederen tak mannen vóór vrouwen en ouderen vóór jongeren gaan.	Artikel 14. <i>Vervalt.</i>	Artikel 14. <i>Vervalt.</i>
Artikel 15. Bij ontstentenis van een opvolger, krachtens één der vier voorgaande artikelen tot de Kroon gerechtigd, gaat deze over op de wettige mannelijke uit mannen gekomen nakomelingen van wijlen Prinses Carolina van Oranje, zuster van wijlen Prins Willem den Vijfde en gemalin van wijlen den Prins van Nassau-Weilburg, op gelijke wijze als in artikel 11 ten opzichte van de nakomelingen van wijlen Koning Willem Frederik, Prins van Oranje-Nassau, is bepaald.	Artikel 15. <i>Vervalt.</i>	Artikel 15. <i>Vervalt.</i>
Artikel 16. Afstand van de Kroon heeft ten opzichte van de opvolging hetzelfde gevolg als overlijden.	Artikel 16. Afstand van de Kroon heeft ten opzichte van de opvolging hetzelfde gevolg als overlijden. Behoudens het bepaalde in het volgend artikel zijn na den afstand geboren kinderen van de erfopvolging uitgesloten.	Artikel 16. Afstand van de Kroon heeft ten opzichte van de opvolging hetzelfde gevolg als overlijden. Behoudens het bepaalde in het volgend artikel zijn na den afstand geboren kinderen van de erfopvolging uitgesloten.
Artikel 18. Van de erfopvolging, zoowel voor zich zelve als voor hunne nakomelingen, zijn uitgesloten alle kinderen, geboren uit een huwelijk aangegaan door een Koning of eene Koningin buiten gemeen overleg met de Staten-Generaal, of door een Prins of Prinses van het regerend Stamhuis buiten de bij de wet verleende toestemming. Zoodanig huwelijk aangaande, doet eene Koningin afstand van, en verliest eene Prinses haar regt op de Kroon. Wanneer de Kroon, hetzij door erfopvolging, hetzij ingevolge artt. 15, 19, 20 of 21 in een ander Stamhuis is overgegaan, gelden deze bepalingen alleen voor de huwelijken, na het tijdstip van dien overgang gesloten.	Artikel 18. <i>Eerste en tweede lid ongewijzigd.</i> Wanneer de Kroon, hetzij door erfopvolging, hetzij ingevolge art. 20 in een ander Stamhuis is overgegaan, gelden deze bepalingen alleen voor de huwelijken, na het tijdstip van dien overgang gesloten.	Artikel 18. <i>Eerste en tweede lid ongewijzigd.</i> Wanneer de Kroon, hetzij door erfopvolging, hetzij ingevolge art. 20 of 21 in een ander Stamhuis is overgegaan, gelden deze bepalingen alleen voor de huwelijken, na het tijdstip van dien overgang gesloten.
Artikel 19. Wanneer bijzondere omstandigheden eenige verandering in of eenige voor-	Artikel 19. <i>Vervalt.</i>	Artikel 19. <i>Vervalt.</i>

Bestaande Grondwet.

ziening omtrent de orde van erfopvolging raadzaam maken, is de Koning bevoegd daaromtrent een voorstel te doen.

De Staten-Generaal, daartoe in dubbelen getale bijeengeroepen, beraadslagen en besluiten daarover in vereenigde vergadering.

Artikel 20.

Wanneer geen bevoegde opvolger naar de Grondwet bestaat, wordt deze benoemd bij eene wet, waarvan het ontwerp door den Koning wordt voorgedragen.

De Staten-Generaal, daartoe in dubbelen getale bijeengeroepen, beraadslagen en besluiten daarover in vereenigde vergadering.

Artikel 21.

Wanneer bij overlijden des Konings geen bevoegde opvolger naar de Grondwet bestaat, geschiedt de benoeming rechtstreeks door de Staten-Generaal in vereenigde vergadering. Zij worden daartoe in dubbelen getale binnen twee maanden na het overlijden bijeengeroepen.

Artikel 22.

Al de bepalingen omtrent de erfopvolging worden op de nakomelingen van den eersten Koning, op wien krachtens een der twee voorgaande artikelen de Kroon overgaat, toepasselijk, in dier voege, dat het nieuwe Stamhuis ten opzichte van die opvolging van Hem zijn oorsprong neemt op gelijke wijze en met dezelfde gevolgen als het Huis van Oranje-Nassau dit volgens art. 10 doet uit wijlen Koning WILLEM-FREDERIK, Prins van Oranje-Nassau.

Ditzelfde geldt in het geval van art. 15 ten opzichte van de aldaar bedoelde nakomelingen van wijlen Prinses CAROLINA VAN ORANJE.

Het geldt evenzeer ten aanzien van de nakomelingen der vrouw, die bij opvolging tot de Kroon is geroepen, met

Ontwerp der Staatscommissie.**Artikel 20.**

Wanneer vooruitzicht bestaat, dat geen bevoegde opvolger naar de Grondwet aanwezig zal zijn, alsmede wanneer bij overlijden des Konings geen bevoegde opvolger naar de Grondwet bestaat, wordt door middel van eene volksstemming over den aard van den staatsvorm beslist door de kiezers, bedoeld in artikel 80, volgens regels door de wet te stellen.

Na de volksstemming worden de beide Kamers der Staten-Generaal zoodanig de Provinciale Staten ontbonden. Het laatste lid van artikel 73 blijft buiten toepassing.

Strekt de uitslag der volksstemming tot behoud van het koningschap, dan wordt onverwijld een troonopvolger benoemd bij eene wet, waarover de Staten-Generaal beraadslagen en besluiten in vereenigde vergadering. Is de Koning overleden, dan geschiedt de benoeming rechtstreeks door de Staten-Generaal in vereenigde vergadering.

Strekt de uitslag der volksstemming tot wijziging van den staatsvorm, dan worden onverwijld de daartoe noodige veranderingen in de Grondwet aangebracht op de wijze, bepaald in het Elfde Hoofdstuk.

Artikel 21.

Vervalt.

Artikel 22.

Al de bepalingen omtrent de erfopvolging worden op de nakomelingen van den Koning, op wien krachtens een der artikelen 12, 13 of 20 de Kroon overgaat, van toepassing in dier voege, dat het nieuwe Stamhuis ten opzichte van die opvolging van Hem zijn oorsprong neemt op gelijke wijze en met dezelfde gevolgen als het Huis van Oranje-Nassau dit volgens artikel 10 doet uit wijlen Koning Willem Frederik, Prins van Oranje-Nassau.

Ontwerp der Regeering.**Artikel 20.**

Ongewijzigd.

Artikel 21.

Ongewijzigd.

Artikel 22.

Al de bepalingen omtrent de erfopvolging worden op de nakomelingen van den Koning, op wien krachtens een der artikelen 12, 13, 20 of 21 de Kroon overgaat, van toepassing, in dier voege, dat het nieuwe Stamhuis ten opzichte van die opvolging van hem zijn oorsprong neemt op gelijke wijze en met dezelfde gevolgen als het Huis van Oranje-Nassau dit volgens artikel 10 doet uit wijlen Koning Willem Frederik, Prins van Oranje-Nassau.

Bestaande Grondwet.

dien verstande, dat de Kroon eerst bij geheele ontstentenis van de nakomelingen in de volgende lijn van het Stamhuis, waartoe die vrouw door geboorte behoorde, overgaat.

Artikel 23.

De Koning kan geene vreemde Kroon dragen, met uitzondering van die van Luxemburg.

In geen geval kan de zetel der Regering buiten het Rijk worden verplaatst.

TWEEDE AFDEELING.

*Van het inkomen der Kroon.***Artikel 24.**

Behalve het inkomen uit de domeinen, door de wet van 26 Augustus 1822 afgestaan en in 1848 door wijlen Koning WILLEM II tot Kroondomein aan den Staat teruggegeven, geniet de Koning een jaarlijksch inkomen uit 's Lands kas, waarvan het bedrag bij elke troonsbeklimming door de wet wordt vastgesteld.

Artikel 25.

Den Koning worden tot Deszelfs gebruik, zomer- en winterverblijven in gereedheid gebragt, voor welker onderhoud echter niet meer dan f 50 000 jaarlijks, ten laste van den Lande kunnen worden gebragt.

Artikel 26.

De Koning en de Prins van Oranje zijn vrij van alle personele lasten.

Geen vrijdom van eenige andere belasting wordt door Hen genoten.

Artikel 28.

Het jaarlijksch inkomen eener Koningin-weduwe, gedurende haren weduwelijken staat, uit 's Lands kas is f 150 000.

Artikel 30.

De Prins van Oranje geniet als zoodanig uit 's Lands kas een jaarlijksch inkomen van f 100 000, te rekenen van den tijd, dat hij den ouderdom van achttien jaren zal hebben vervuld; dit inkomen wordt gebragt op f 200 000 na het voltrekken van een huwelijk, waartoe bij de wet toestemming is verleend.

Ontwerp der Staatcommissie.**Artikel 23**

De Koning kan geene vreemde Kroon dragen.

In geen geval kan de zetel der Regering buiten het Rijk worden verplaatst.

TWEEDE AFDEELING.

*Van het inkomen der Kroon.***Artikel 24.**

Behalve het inkomen uit de domeinen, door de wet van 26 Augustus 1822 afgestaan en in 1848 door wijlen Koning Willem II tot Kroondomein aan den Staat teruggegeven, geniet de Koning een jaarlijksch inkomen ten laste van 's Rijks kas van f 1 200 000.

Binnen twee jaren na eene troonsbeklimming kan dit bedrag voor den duur van de regering van den Koning, die den troon heeft beklommen, bij de wet worden gewijzigd.

Artikel 25.

Den Koning worden tot Deszelfs gebruik, zomer- en winterverblijven in gereedheid gebragt, voor welker onderhoud echter niet meer dan f 100 000 jaarlijks ten laste van den Lande kunnen worden gebragt.

Artikel 26.

De Koning, de Prins van Oranje en de dochter des Konings, die de vermoedelijke erfgenaam is van de Kroon, zijn vrij van alle personele lasten.

Tweede lid ongewijzigd.

Artikel 28.

Het jaarlijksch inkomen eener Koningin-weduwe, gedurende haren weduwelijken staat, uit 's Lands kas is f 300 000.

Artikel 30.

De Prins van Oranje en de dochter des Konings, die de vermoedelijke erfgenaam is van de Kroon, genieten als zoodanig uit 's Rijks kas een jaarlijksch inkomen van f 200 000, te rekenen van den tijd, dat zij den ouderdom van achttien jaren hebben vervuld; dit inkomen wordt gebragt op f 400 000 na het voltrekken van een huwelijk, waartoe bij de wet toestemming is verleend.

De Prinses behoudt haar inkomen in geval later een Prins van Oranje geboren wordt.

Ontwerp der Regeering.**Artikel 23.**

De Koning kan geene vreemde Kroon dragen.

In geen geval kan de zetel der Regeering buiten het Rijk worden verplaatst.

TWEEDE AFDEELING.

*Van het inkomen der Kroon.***Artikel 24.**

Ongewijzigd.

Artikel 25.

Den Koning worden tot Deszelfs gebruik, zomer- en winterverblijven in gereedheid gebragt, voor welker onderhoud echter niet meer dan f 100 000 jaarlijks, ten laste van den Lande kunnen worden gebragt.

Artikel 26.

De Koning, de Prins van Oranje, de dochter des Konings, die de vermoedelijke erfgenaam is van de Kroon, zoodmede de Koningin-Weduwe, gedurende haren weduwelijken staat, zijn vrij van alle personele lasten.

Tweede lid ongewijzigd.

Artikel 28.

Het jaarlijksch inkomen eener Koningin-weduwe, gedurende haren weduwelijken staat, uit 's Lands kas is f 300 000.

Artikel 30.

De Prins van Oranje en de dochter des Konings, die de vermoedelijke erfgenaam is van de Kroon, genieten als zoodanig uit 's Rijks kas een jaarlijksch inkomen van f 200 000, te rekenen van den tijd, dat zij den ouderdom van achttien jaren hebben vervuld; dit inkomen wordt gebragt op f 400 000 na het voltrekken van een huwelijk, waartoe bij de wet toestemming is verleend.

De Prinses behoudt haar inkomen in geval later een Prins van Oranje geboren wordt.

Bestaande Grondwet.

DERDE AFDEELING.

*Van de voogdij des Konings.***Artikel 31.**

De Koning is meerderjarig als Zijn achttiende jaar vervuld is.

Hetzelfde geldt van den Prins van Oranje, ingeval deze Regent wordt.

VIERDE AFDEELING.

*Van het Regentschap.***Artikel 41.**

In het geval van art. 40 is de Prins van Oranje, wanneer hij zijn achttiende jaar vervuld heeft, van rechtswege Regent.

Artikel 42.

Ontbreekt een Prins van Oranje of heeft de Prins van Oranje zijn achttiende jaar niet vervuld, dan wordt in het Regentschap voorzien op de wijze in art. 37 bepaald; in het laatste geval tot aan het tijdstip waarop hij zijn achttiende jaar vervuld heeft.

Artikel 43.

Bij het aanvaarden van het Regentschap legt de Regent in eene vereenigde vergadering van de Staten-Generaal in handen van den Voorzitter den volgende eed of belofte af:

„Ik zweer (beloof) trouw aan den „Koning; ik zweer (beloof), dat ik in de „waarneming van het Koninklijk gezag, „zoolang de Koning minderjarig is „(zoolang de Koning buiten staat blijft „de Regeering waar te nemen), de Grond- „wet steeds zal onderhouden en hand- „haven.

„Ik zweer (beloof), dat ik de onafhan- „kelijkheid en het grondgebied des Rijks „met al mijn vermogen zal verdedigen „en bewaren; dat ik de algemeene en „bijzondere vrijheid, en de regten van „alle des Konings onderdanen en van „elk hunner zal beschermen en tot „instandhouding en bevordering van

Ontwerp der Staatscommissie.

DERDE AFDEELING.

*Van de voogdij des Konings.***Artikel 31.**

Eerste lid ongewijzigd.

Hetzelfde geldt van den Prins van Oranje en van de dochter des Konings, die de vermoedelijke erfgenaam is van de Kroon, ingeval deze Regent worden.

VIERDE AFDEELING.

*Van het Regentschap.***Artikel 41.**

In het geval van artikel 40 is de Prins van Oranje of de dochter des Konings, die de vermoedelijke erfgenaam is van de Kroon, wanneer zij hun achttiende jaar vervuld hebben van rechtswege Regent.

Artikel 42.

Ontbreekt een Prins van Oranje en eene dochter des Konings, die de vermoedelijke erfgenaam is van de Kroon, of hebben zij hun achttiende jaar niet vervuld, dan wordt in het Regentschap voorzien op de wijze, in artikel 37 bepaald; in het laatste geval tot aan het tijdstip, waarop zij hun achttiende jaar vervuld hebben.

Artikel 42bis.

Het koninklijk gezag wordt mede waargenomen door een Regent, ingeval de Koning krachtens eene wet, waarvan het ontwerp door hem is voorgedragen, tijdelijk de uitoefening van het Koninklijk gezag heeft neergelegd. Over het ontwerp dier wet, welke tevens in de benoeming van den Regent voorziet, beraadslagen en besluiten de Staten-Generaal in vereenigde vergadering.

Artikel 43.

Bij het aanvaarden van het Regentschap legt de Regent in eene vereenigde vergadering van de Staten-Generaal in handen van den Voorzitter den volgende eed of belofte af:

„Ik zweer (beloof) trouw aan den „Koning; ik zweer (beloof), dat ik in de „waarneming van het Koninklijk gezag, „zoolang de Koning minderjarig is „(zoolang de Koning buiten staat blijft „de regering waar te nemen of zoo- „lang de uitoefening van het Koninklijk „gezag is neergelegd) de Grondwet „steeds zal onderhouden en handhaven.

„Ik zweer (beloof), dat ik de onafhan- „kelijkheid en het grondgebied van den „Staat met al mijn vermogen zal ver- „dedigen en bewaren; dat ik de alge- „meene en bijzondere vrijheid, en de „regten van alle des Konings onder- „danen en van elk hunner zal be-

Ontwerp der Regeering.

DERDE AFDEELING.

*Van de voogdij des Konings.***Artikel 31.**

Eerste lid ongewijzigd.

Hetzelfde geldt van den Prins van Oranje en van de dochter des Konings, die de vermoedelijke erfgenaam is van de Kroon, ingeval deze Regent worden.

VIERDE AFDEELING.

*Van het Regentschap.***Artikel 41.**

In het geval van artikel 40 is de Prins van Oranje of de dochter des Konings, die de vermoedelijke erfgenaam is van de Kroon, wanneer zij hun achttiende jaar vervuld hebben, van rechtswege Regent.

Artikel 42.

Ontbreekt een Prins van Oranje en eene dochter des Konings, die de vermoedelijke erfgenaam is van de Kroon, of hebben zij hun achttiende jaar niet vervuld, dan wordt in het Regentschap voorzien op de wijze in artikel 37 bepaald; in het laatste geval tot aan het tijdstip, waarop zij hun achttiende jaar vervuld hebben.

Artikel 42bis.

Het koninklijk gezag wordt mede waargenomen door een Regent, ingeval de Koning krachtens eene wet, waarvan het ontwerp door hem is voorgedragen, tijdelijk de uitoefening van het Koninklijk gezag heeft neergelegd. Over het ontwerp dier wet, welke tevens in de benoeming van den Regent voorziet, beraadslagen en besluiten de Staten-Generaal in vereenigde vergadering.

Artikel 43.

Bij het aanvaarden van het Regentschap legt de Regent in eene vereenigde vergadering van de Staten-Generaal in handen van den Voorzitter den volgende eed of belofte af:

„Ik zweer (beloof) trouw aan den „Koning; ik zweer (beloof) dat ik in de „waarneming van het Koninklijk gezag, „zoolang de Koning minderjarig is „(zoolang de Koning buiten staat blijft „de regering waar te nemen of zoo- „lang de uitoefening van het Koninklijk „gezag is neergelegd) de Grondwet „steeds zal onderhouden en handhaven.

„Ik zweer (beloof), dat ik de onafhan- „kelijkheid en het grondgebied van den „Staat met al mijn vermogen zal ver- „dedigen en bewaren; dat ik de alge- „meene en bijzondere vrijheid, en de „regten van alle des Konings onder- „danen en van elk hunner zal be-

Bestaande Grondwet.

„de algemeene en bijzondere welvaart
„alle middelen aanwenden, welke de
„wetten te mijner beschikking stellen,
„gelijk een goed en getrouw Regent
„schuldig is te doen.

„Zoo waarlijk helpe mij God almag-
„tig!" („Dat belooft ik!")

Artikel 45.

Het Koninklijk gezag wordt waarge-
nomen door den Raad van State:

1°. bij het overlijden des Konings,
zoolang niet in de troonopvolging volgens
art. 21 is voorzien, voor den minder-
jarigen Troonopvolger geen Regent is
benoemd, of de Troonopvolger of Regent
afwezig is;

2°. in de gevallen van artt. 40 en
44, zoolang de Regent ontbreekt of af-
wezig is; en bij overlijden van den
Regent, zoolang zijn opvolger niet be-
noemd is en het Regentschap aanvaard
heeft;

3°. ingeval de troonopvolging onzeker
is en de Regent ontbreekt of afwezig is.

Deze waarneming houdt van regts-
wege op, zoodra de bevoegde Troonop-
volger of Regent zijne waardigheid heeft
aanvaard.

Wanneer in het Regentschap moet
worden voorzien, dient de Raad van
State het daartoe strekkend ontwerp van
wet in:

in de gevallen, onder 1°. en 2°. ver-
meld, binnen den tijd van eene maand
na de aanvaarding der waarneming van
het Koninklijk gezag;

in het geval, onder 3°. vermeld, binnen
den tijd van eene maand nadat de troon-
opvolging heeft opgehouden onzeker te
zijn.

Artikel 46.

Eene wet bepaalt, bij de benoeming
van den Regent of bij de aanvaarding
van het Regentschap door den Prins van
Oranje, de som, die op het jaarlijksch
inkomen van de Kroon zal worden ge-
nomen voor de kosten van het Regent-
schap.

Deze bepaling kan gedurende het
Regentschap niet worden veranderd.

Artikel 52.

In deze vergadering wordt door den
Koning de volgende eed of belofte op de
Grondwet afgelegd:

„Ik zweer (beloof) aan het Neder-
„landsche volk, dat Ik de Grondwet
„steeds zal onderhouden en handhaven.

„Ik zweer (beloof) dat Ik de onaf-

Ontwerp der Staatscommissie.

„schermen en tot instandhouding en
„bevordering van de algemeene en
„bijzondere welvaart alle middelen aan-
„wenden, welke de wetten te mijner
„beschikking stellen, gelijk een goed
„en getrouw Regent schuldig is te doen.

„Zoo waarlijk helpe mij God almag-
„tig!" („Dat belooft ik!")

Artikel 45.

Het Koninklijk gezag wordt waarge-
nomen door den Raad van State:

1°. bij het overlijden des Konings,
zoolang niet volgens art. 20 hetzij in
de troonopvolging is voorzien, hetzij de
in dat artikel bedoelde wijziging van den
staatsvorm is aangebracht; zoolang voor
den minderjarigen troonopvolger geen
Regent is benoemd of de troonopvolger
of Regent afwezig is.

Verder ongewijzigd.

Ontwerp der Regeering.

„schermen en tot instandhouding en
„bevordering van de algemeene en
„bijzondere welvaart alle middelen aan-
„wenden, welke de wetten te mijner
„beschikking stellen, gelijk een goed
„en getrouw Regent schuldig is te doen.

„Zoo waarlijk helpe mij God almag-
„tig!" („Dat belooft ik!")

Artikel 45.

Ongewijzigd.

Artikel 46.

Eene wet bepaalt, bij de benoeming
van den Regent of bij de aanvaarding
van het Regentschap door den Prins
van Oranje of door de dochter des
Konings, die de vermoedelijke erfgenaam
is van de Kroon, de som, die op het
jaarlijksch inkomen van de Kroon zal
worden genomen voor de kosten van
het Regentschap.

Tweede lid ongewijzigd.

Artikel 52.

In deze vergadering wordt door den
Koning de volgende eed of belofte op
de Grondwet afgelegd:

„Ik zweer (beloof) aan het Neder-
„landsche Volk, dat Ik de Grondwet
„steeds zal onderhouden en handhaven.

„Ik zweer (beloof) dat Ik de onaf-

Artikel 46.

Eene wet bepaalt, bij de benoeming
van den Regent of bij de aanvaarding
van het Regentschap door den Prins
van Oranje of door de dochter des
Konings, die de vermoedelijke erfgenaam
is van de Kroon, de som, die op het
jaarlijksch inkomen van de Kroon zal
worden genomen voor de kosten van
het Regentschap.

Tweede lid ongewijzigd.

Artikel 52.

In deze vergadering wordt door den
Koning de volgende eed of belofte op
de Grondwet afgelegd:

„Ik zweer (beloof) aan het Neder-
„landsche Volk, dat Ik de Grondwet
„steeds zal onderhouden en handhaven.

„Ik zweer (beloof) dat Ik de onaf-

Bestaande Grondwet.

„hankelijkheid en het grondgebied des „Rijks met al Mijn vermogen zal verdedigen en bewaren; dat Ik de algemeene en bijzondere vrijheid en de regten van alle Mijne onderdanen zal beschermen, en tot instandhouding en bevordering van de algemeene en bijzondere welvaart alle middelen zal aanwenden, welke de wetten te Mijner beschikking stellen, zooals een goed Koning schuldig is te doen.

„Zoo waarlijk helpe Mij God „almachtig!“ („Dat belooft ik!“).

ZESDE AFDEELING.

Van de magt des Konings.

Artikel 58.

De Koning verklaart oorlog. Hij geeft daarvan onmiddellijk kennis aan de beide Kamers der Staten-Generaal met bijvoeging van zoodanige mededeeling, als Hij met het belang van den Staat bestaanbaar acht.

Artikel 59.

De Koning sluit en bekrachtigt alle verdragen met vreemde Mogendheden. Hij deelt den inhoud dier verdragen mede aan de beide Kamers der Staten-Generaal, zoodra Hij oordeelt dat het belang van den Staat dit toelaat.

Verdragen, die wijziging van het grondgebied van den Staat inhouden, die aan het Rijk geldelijke verplichtingen opleggen of die eenige andere bepaling, wettelijke regten betreffende, inhouden, worden door den Koning niet bekrachtigd dan na door de Staten-Generaal te zijn goedgekeurd.

Deze goedkeuring wordt niet vereischt, indien de Koning zich de bevoegdheid tot het sluiten van het verdrag bij de wet heeft voorbehouden.

Artikel 61.

De Koning heeft het opperbestuur der koloniën en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen.

De reglementen op het beleid der Regering aldaar worden door de wet vastgesteld.

Het muntstelsel wordt door de wet geregeld.

Andere onderwerpen deze koloniën en bezittingen betreffende, worden door de wet geregeld, zoodra de behoefte daaraan blijkt te bestaan.

Artikel 62.

De Koning doet jaarlijks aan de Staten-Generaal een omstandig verslag geven van het beheer dier koloniën en bezittingen en van den staat waarin zij zich bevinden.

De wet regelt de wijze van beheer en verantwoording der koloniale geldmiddelen

Ontwerp der Staatscommissie.

„hankelijkheid en het grondgebied van „den Staat met al Mijn vermogen zal verdedigen en bewaren; dat Ik de algemeene en bijzondere vrijheid en de regten van alle Mijne onderdanen zal beschermen, en tot instandhouding en bevordering van de algemeene en bijzondere welvaart alle middelen zal aanwenden, welke de wetten te Mijner beschikking stellen, zooals een goed Koning schuldig is te doen.

„Zoo waarlijk helpe Mij God „almachtig!“ (Dat belooft ik!“)

ZESDE AFDEELING.

Van de magt des Konings.

Artikel 58.

De Koning verklaart geen oorlog dan na voorafgaande toestemming van de Staten-Generaal.

Artikel 59.

Verdragen en andere overeenkomsten met vreemde Mogendheden zijn, zoo zij niet krachtens de wet door den Koning zijn gesloten, niet bindend dan na bekrachtiging door den Koning krachtens de wet of goedkeuring door de wet. Opzegging geschiedt alleen krachtens de wet.

Artikel 61.

De Koning heeft het opperbestuur der koloniën.

Tweede en derde lid ongewijzigd.

Andere onderwerpen deze koloniën betreffende, worden door de wet geregeld, zoodra de behoefte daaraan blijkt te bestaan.

Artikel 62.

De Koning doet jaarlijks aan de Staten-Generaal een omstandig verslag geven van het beheer dier koloniën en van den staat waarin zij zich bevinden.

Tweede lid ongewijzigd.

Ontwerp der Regeering.

„hankelijkheid en het grondgebied van „den Staat met al Mijn vermogen zal verdedigen en bewaren; dat Ik de algemeene en bijzondere vrijheid en de regten van al Mijne onderdanen zal beschermen, en tot instandhouding en bevordering van de algemeene en bijzondere welvaart alle middelen zal aanwenden, welke de wetten te Mijner beschikking stellen, zooals een goed Koning schuldig is te doen.

„Zoo waarlijk helpe Mij God „almachtig!“ („Dat belooft ik!“)

ZESDE AFDEELING.

Van de magt des Konings.

Artikel 58.

De Koning verklaart geen oorlog dan na voorafgaande toestemming van de Staten-Generaal.

Artikel 59.

De Koning sluit alle verdragen met vreemde Mogendheden.

Verdragen en andere overeenkomsten met vreemde Mogendheden zijn, zoo zij niet krachtens de wet door den Koning zijn gesloten, niet bindend dan na bekrachtiging door den Koning krachtens de wet of goedkeuring door de wet. Opzegging geschiedt alleen krachtens de wet.

Artikel 61.

De Koning heeft het opperbestuur der koloniën.

Voor zooveel niet bij de Grondwet of bij de wet bepaalde bevoegdheden aan den Koning zijn voorbehouden, wordt het algemeen bestuur in de koloniën in naam des Konings uitgeoefend in Nederlandsch-Indië door den gouverneur-generaal en in Suriname en Curaçao door de gouverneurs, op de wijze door de wet te regelen.

De Koning doet jaarlijks aan de Staten-Generaal een omstandig verslag geven van het beheer der koloniën en van den staat, waarin zij zich bevinden.

Artikel 62.

De staatsinrichting van de koloniën wordt door de wet vastgesteld.

De wet regelt de wijze van beheer en verantwoording der koloniale geldmiddelen.

Het muntstelsel wordt door de wet geregeld.

Andere onderwerpen, de koloniën be-

Bestaande Grondwet.**Ontwerp der Staatscommissie.****Ontwerp der Regeering.****Artikel 72.**

De wijze van afkondiging der wetten en der algemeene maatregelen van bestuur en het tijdstip waarop zij aanvangen verbindende te zijn, worden door de wet geregeld.

Het formulier van afkondiging der wetten is het volgende:

„Wij enz. Koning der Nederlanden enz.;

„Allen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

„Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat enz.;

(De beweegredenen der wet.)

„Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedgevonden en verstaan bij deze” enz.

(De inhoud der wet.)

„Gegeven” enz.

Ingeval eene Koningin regeert of het Koninklijk gezag door een Regent of door den Raad van State wordt waargenomen, wordt de daardoor noodige wijziging in dit formulier gebragt.

Artikel 73.

De Koning heeft het regt, om de Kamers der Staten-Generaal, elke afzonderlijk of beide te zamen, te ontbinden.

Het besluit, waardoor die ontbinding wordt uitgesproken, houdt tevens den last in tot het verkiezen van nieuwe Kamers binnen veertig dagen, en tot het zamenkomen der nieuw verkozen Kamers binnen drie maanden.

Artikel 72.

Iste lid ongewijzigd.

Het formulier van afkondiging der wetten is het volgende:

„Wij enz. Koning der Nederlanden enz.;

„Allen die deze zullen zien of hooren lezen, salut! doen te weten:

„Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat enz.;

(De beweegredenen der wet.)

„Zoo is het dat Wij, met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedgevonden en verstaan bij deze” enz.

(De inhoud der wet.)

„Gegeven” enz.

3de lid ongewijzigd.

Artikel 73.

Iste lid ongewijzigd.

Het besluit waardoor die ontbinding wordt uitgesproken, houdt tevens den last in tot het verkiezen van nieuwe Kamers binnen veertig dagen, en tot het zamenkomen der nieuw verkozen Kamers binnen drie maanden. Indien

treffende, worden door de wet geregeld zoodra de behoefte daaraan blijkt te bestaan.

Onverminderd het bepaalde in de vorige leden van dit artikel wordt de regeling van de inwendige aangelegenheden van de koloniën overgelaten aan aldaar gevestigde organen, op de wijze bij de wet vast te stellen, tenzij bij de wet de bevoegdheid tot regeling van bepaalde onderwerpen, die aangelegenheden betreffende, aan den Koning is voorbehouden.

Artikel 62bis.

De verordeningen, vastgesteld door de in het laatste lid van het vorige artikel bedoelde organen, kunnen op grond van strijd met de Grondwet, met de wet of met het algemeen belang bij de wet worden vernietigd.

Zoodanige verordeningen kunnen door den Koning worden geschorst op de wijze bij de wet te bepalen.

Artikel 72.

Ongewijzigd.

Artikel 73.

Iste lid ongewijzigd.

Het besluit waardoor die ontbinding wordt uitgesproken, houdt tevens den last in tot het verkiezen van nieuwe Kamers binnen veertig dagen, en tot het zamenkomen der nieuw verkozen Kamers binnen drie maanden. Indien

Bestaande Grondwet.

De Raad van State, het koninklijk gezag waarnemende, oefent het regt van ontbinding niet uit.

ZEVENDE AFDEELING.

*Van den Raad van State en de Ministeriele Departementen.***Artikel 74.**

Er is een Raad van State, welks samenstelling en bevoegdheid worden geregeld door de wet.

De Koning is Voorzitter van den Raad en benoemt de leden.

De Prins van Oranje heeft, nadat zijn achttiende jaar is vervuld, van regtswege zitting in den Raad.

Artikel 75.

De Koning brengt ter overweging bij den Raad van State alle voorstellen, door Hem aan de Staten-Generaal te doen of door deze aan Hem gedaan, alsmede alle algemeene maatregelen van bestuur van het Rijk en van zijne koloniën en bezittingen in andere werelddeelen.

Aan het hoofd der uit te vaardigen besluiten wordt melding gemaakt dat de Raad van State deswege gehoord is.

De Koning hoort wijders den Raad van State over alle zaken, waarin Hij dat noodig oordeelt.

De Koning alleen besluit en geeft telkens van Zijn genomen besluit kennis aan den Raad van State.

DERDE HOOFDSTUK.

VAN DE STATEN-GENERAAL.

EERSTE AFDEELING.

*Van de samenstelling der Staten-Generaal.***Artikel 80.**

De leden der Tweede Kamer worden rechtstreeks gekozen door de mannelijke ingezetenen, tevens Nederlanders of door de wet als Nederlandsche onderdanen erkend, die den door de wet te bepalen leeftijd, welke niet beneden drie en twintig jaren mag zijn, hebben bereikt en door de vrouwelijke ingezetenen, die aan gelijke voorwaarden voldoen, indien en voor zoover de wet haar niet uit hoofde van aan het bezit van maatschappelijken welstand ontleende rede-

Ontwerp der Staatscommissie.

ontbinding van de Eerste Kamer gepaard gaat met ontbinding van de Provinciale Staten, wordt laatst bedoelde termijn gesteld op vier maanden, terwijl het verkiezen van de nieuwe Eerste Kamer plaats vindt binnen twintig dagen na het samenkomen der nieuwe Provinciale Staten.

De wet kan voor de na eene ontbinding gekozen Kamers een anderen zittingduur dan in de artikelen 85 en 91 is bepaald, vaststellen.

4de lid gelijk aan het oude 3de lid.

ZEVENDE AFDEELING.

*Van den Raad van State en de Ministeriele Departementen.***Artikel 74.**

1ste en 2de lid ongewijzigd.

De Prins van Oranje en de dochter des Konings, die de vermoedelijke erfgenaam is van de Kroon, hebben, nadat hun achttiende jaar is vervuld, van rechtswege zitting in den Raad.

Artikel 75.

De Koning brengt ter overweging bij den Raad van State alle algemeene maatregelen van bestuur van het Rijk en van zijne koloniën en hoort den Raad in de gevallen, waarin de wet het voorschrijft.

Aan het hoofd der uit te vaardigen besluiten wordt melding gemaakt, dat de Raad van State deswege gehoord is.

De Koning hoort wijders den Raad van State over alle zaken, waarin Hij dat noodig oordeelt.

De Koning alleen besluit en geeft telkens van zijn genomen besluit kennis aan den Raad van State.

DERDE HOOFDSTUK.

VAN DE STATEN-GENERAAL.

EERSTE AFDEELING.

*Van de samenstelling der Staten-Generaal.***Artikel 80.**

De leden der Tweede Kamer worden rechtstreeks gekozen door de ingezetenen, tevens Nederlanders of door de wet als Nederlandsche onderdanen erkend, die den door de wet te bepalen leeftijd, welke niet beneden drie en twintig jaren mag zijn, hebben bereikt. Ieder kiezer brengt slechts ééne stem uit.

Ontwerp der Regeering.

ontbinding van de Eerste Kamer gepaard gaat met ontbinding van de Provinciale Staten, wordt laatst bedoelde termijn gesteld op vier maanden, terwijl het verkiezen van de nieuwe Eerste Kamer plaats vindt binnen twintig dagen na het samenkomen der nieuwe Provinciale Staten.

De wet kan voor de na eene ontbinding gekozen Kamers een anderen zittingduur dan in de artikelen 85 en 91 is bepaald, vaststellen.

4de lid gelijk aan het oude 3de lid.

ZEVENDE AFDEELING.

*Van den Raad van State en de Ministeriele Departementen.***Artikel 74.**

1ste en 2de lid ongewijzigd.

De Prins van Oranje en de dochter des Konings, die de vermoedelijke erfgenaam is van de Kroon, hebben, nadat hun achttiende jaar is vervuld, van rechtswege zitting in den Raad.

Artikel 75.

De Koning brengt ter overweging bij den Raad van State alle voorstellen, door Hem aan de Staten-Generaal te doen of door deze aan Hem gedaan, alsmede alle algemeene maatregelen van bestuur van het Rijk en van de koloniën.

2de, 3de en 4de lid ongewijzigd.

DERDE HOOFDSTUK.

VAN DE STATEN-GENERAAL.

EERSTE AFDEELING.

*Van de samenstelling der Staten-Generaal.***Artikel 80.**

De leden der Tweede Kamer worden rechtstreeks gekozen door de ingezetenen, tevens Nederlanders of door de wet als Nederlandsche onderdanen erkend, die den door de wet te bepalen leeftijd, welke niet beneden drie en twintig jaren mag zijn, hebben bereikt. Ieder kiezer brengt slechts ééne stem uit.

Voorstel van verandering van het Iste t/m IXde en XIde hoofdstuk en de Additionnele Artikelen der Grondwet.

Bestaande Grondwet.	Ontwerp der Staatscommissie.	Ontwerp der Regeering.
nen, kiesbevoegd verklaart. Ieder kiezer brengt slechts ééne stem uit.	<i>2de, 3de en 4de lid ongewijzigd.</i>	<i>2de, 3de en 4de lid ongewijzigd.</i>
De wet bepaalt, in hoeverre de uitoefening van het kiesrecht wordt geschorst voor de militairen bij de zee- en de landmacht voor den tijd, gedurende welken zij zich onder de wapenen bevinden.		
Van de uitoefening van het kiesrecht zijn uitgesloten zij, wien dat recht bij onherroepelijke rechterlijke uitspraak is ontzegd; zij die rechtens van hunne vrijheid zijn beroofd; zij die krachtens onherroepelijke rechterlijke uitspraak wegens krankzinnigheid of zwakheid van vermogens, de beschikking of het beheer over hunne goederen hebben verloren en zij die van de ouderlijke macht of de voogdij over een of meer hunner kinderen ontzet zijn. Aan onherroepelijke veroordeeling tot eene vrijheidsstraf van meer dan een jaar of wegens bedelarij of landlooperij, zoodat aan meer dan twee, binnen een door de wet te bepalen tijdperk vallende, onherroepelijke rechterlijke uitspraken openbare dronkenschap vaststellende, verbindt de wet tijdelijk of blijvend verlies van kiesrecht.		
De uitoefening van het kiesrecht is verplicht volgens regels door de wet te stellen.		
Artikel 82.	Artikel 82.	Artikel 82.
De Eerste Kamer bestaat uit vijftig leden.	<i>Iste lid ongewijzigd.</i>	<i>Iste lid ongewijzigd.</i>
Zij worden verkozen door de Staten der provinciën op de wijze bij de wet te bepalen.	Zij worden verkozen door de Staten der provinciën op den grondslag van evenredige vertegenwoordiging.	Zij worden verkozen door de leden van de Staten der provinciën op den grondslag van evenredige vertegenwoordiging.
Artikel 83.	Artikel 83.	Artikel 83.
Wanneer de Staten-Generaal in dubbel getale worden bijeengeroepen, wordt aan de gewone leden van elke Kamer een gelijk getal buitengewone leden toegevoegd, op dezelfde wijze als de gewone te verkiezen.	<i>Vervalt.</i>	<i>Ongewijzigd.</i>
Het besluit der bijeenroeping wijst tevens den dag der verkiezing aan.		
TWEDE AFDEELING.	TWEDE AFDEELING.	TWEDE AFDEELING.
<i>Van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.</i>	<i>Van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.</i>	<i>Van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.</i>
Artikel 89.	Artikel 89.	Artikel 89.
De leden ontvangen eene schadeloosstelling van f 3000 's jaars benevens, volgens regels door de wet te stellen, vergoeding voor reiskosten.	De leden ontvangen eene schadeloosstelling van f 5000 's jaars, benevens, volgens regels door de wet te stellen, vergoeding voor reiskosten. Aan den Voorzitter wordt bovendien eene toelage van f 5000 's jaars toegekend.	De leden ontvangen eene schadeloosstelling van f 5000 's jaars, benevens, volgens regels door de wet te stellen, vergoeding voor reiskosten. Aan den Voorzitter wordt bovendien eene toelage van f 5000 's jaars toegekend.
De in het vorige lid bedoelde schadeloosstelling wordt niet genoten door de leden, die het ambt van Minister bekleeden, noch ook door hen, die gedurende eene geheele zitting afwezig bleven.	<i>2de lid ongewijzigd.</i>	<i>2de lid ongewijzigd.</i>
Aftredende leden ontvangen een pensioen van f 100 's jaars voor elk jaar, gedurende hetwelk zij, zoo vóór als na de totstandkoming dezer bepalingen, lid der Kamer waren, tot een maximum	Aftredende leden ontvangen een pensioen van f 150 's jaars voor elk jaar, gedurende hetwelk zij, zoo vóór als na de totstandkoming dezer bepalingen, lid der Kamer waren, tot een maximum	Aftredende leden ontvangen een pensioen van f 150 's jaars voor elk jaar, gedurende hetwelk zij, zoo vóór als na de totstandkoming dezer bepalingen, lid der Kamer waren, tot een maximum

Bestaande Grondwet.

van f 2000. Het pensioen vervalt met den dag, waarop het afgetreden lid na herkiezing weder in het genot van de in het eerste lid bedoelde schadeloosstelling treedt.

DERDE AFDEELING.

Van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Artikel 91.

De leden der Eerste Kamer worden gekozen voor negen jaren. Art. 86 is op hen van toepassing.

Zij leggen bij het aanvaarden hunner betrekking gelijke eeden (beloften en verklaring) af, als voor de leden der Tweede Kamer zijn bepaald, hetzij in handen van den Koning, hetzij in de vergadering der Eerste Kamer in handen van den Voorzitter, daartoe door den Koning gemagtigd.

Zij genieten reis- en verblijfkosten volgens de wet.

Een derde gedeelte treedt om de drie jaren af volgens een daarvan te maken rooster. De uitvallende leden zijn dadelijk herkiesbaar.

VIERDE AFDEELING.

Beschikkingen aan beide Kamers gemeen.

Artikel 93.

Niemand kan tegelijk lid der beide Kamers zijn.

Die tegelijk of op meer dan ééne plaats tot lid van de Eerste of van de Tweede Kamer of van beide Kamers is gekozen, verklaart welke dier benoemingen hij aanneemt.

Artikel 94.

De hoofden der ministeriele departementen hebben zitting in de beide Kamers. Zij hebben alleen eene raadgevende stem, ten ware zij tot leden der vergadering mogten benoemd zijn.

Zij geven aan de Kamers, hetzij mondeling, hetzij schriftelijk, de verlangde inlichtingen, waarvan het verleenen niet strijdig kan worden geoordeeld met het belang van den Staat.

Zij kunnen door elke der Kamers worden uitgenoodigd om te dien einde ter vergadering tegenwoordig te zijn.

Artikel 97.

De leden der Staten-Generaal zijn niet geregteijk vervolgbaar voor hetgeen zij in de vergadering hebben gezegd of aan haar schriftelijk hebben overgelegd.

Ontwerp der Staatscommissie.

van f 3000. Het pensioen vervalt met den dag, waarop het afgetreden lid na herkiezing weder in het genot van de in het eerste lid bedoelde schadeloosstelling treedt.

Aan de weduwen en weezen van kamerleden of gewezen kamerleden, aan wie pensioen is verleend, kan pensioen verleend worden volgens regels door de wet te stellen.

DERDE AFDEELING.

Van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Artikel 91.

De leden der Eerste Kamer worden gekozen voor vier jaren. Art. 86 is op hen van toepassing.

2de en 3de lid ongewijzigd.

Zij treden tegelijk af en zijn dadelijk herkiesbaar.

VIERDE AFDEELING.

Beschikkingen aan beide Kamers gemeen.

Artikel 93.

Ongewijzigd.

Artikel 94.

De hoofden der ministeriele departementen hebben zitting in de beide Kamers. Zij hebben alleen eene raadgevende stem, ten ware zij tot leden der vergadering mogten benoemd zijn. Zij kunnen zich in de vergadering doen bijstaan door de ambtenaren, daartoe door hen aangewezen.

2de en 3de lid ongewijzigd.

Artikel 97.

De leden der Staten-Generaal, alsmede de ministers, de commissarissen bedoeld in art. 110, tweede lid, en de ambtenaren, bedoeld in art. 94, eerste lid, zijn niet gerechtelijk vervolgbaar voor hetgeen zij in de vergadering hebben gezegd of aan haar schriftelijk hebben overgelegd.

Ontwerp der Regeering.

von f 3000. Het pensioen vervalt met den dag, waarop het afgetreden lid na herkiezing weder in het genot van de in het eerste lid bedoelde schadeloosstelling treedt.

Aan de weduwen en weezen van kamerleden of gewezen kamerleden, aan wie pensioen is verleend, kan pensioen verleend worden volgens regels door de wet te stellen.

DERDE AFDEELING.

Van de Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Artikel 91.

De leden der Eerste Kamer worden gekozen voor vier jaren. Art. 86 is op hen van toepassing.

2de en 3de lid ongewijzigd.

Zij treden tegelijk af en zijn dadelijk herkiesbaar.

VIERDE AFDEELING.

Beschikkingen aan beide Kamers gemeen.

Artikel 93.

Iste lid ongewijzigd.

Die tegelijk tot lid van beide Kamers is gekozen, verklaart welke dier benoemingen hij aanneemt.

Artikel 94.

De hoofden der ministeriele departementen hebben zitting in de beide Kamers. Zij hebben alleen eene raadgevende stem, ten ware zij tot leden der vergadering mogten benoemd zijn. Zij kunnen zich in de vergadering doen bijstaan door de ambtenaren, daartoe door hen aangewezen.

2de en 3de lid ongewijzigd.

Artikel 97.

De leden der Staten-Generaal, alsmede de ministers, de commissarissen bedoeld in art. 110, tweede lid, en de ambtenaren, bedoeld in art. 94, eerste lid, zijn niet gerechtelijk vervolgbaar voor hetgeen zij in de vergadering hebben gezegd of aan haar schriftelijk hebben overgelegd.

Bestaande Grondwet.	Ontwerp der Staatscommissie.	Ontwerp der Regeering.
Artikel 105. De Kamers mogen noch afzonderlijk noch in vereenigde vergadering beraadslagen of besluiten, zoo niet meer dan de helft der leden tegenwoordig is.	Artikel 105. Elke Kamer en de vereenigde vergadering bepaalt bij haar reglement van orde, hoeveel leden tegenwoordig moeten zijn, alvorens de vergadering kan worden geopend.	Artikel 105. Elke Kamer en de vereenigde vergadering bepaalt bij haar reglement van orde, hoeveel leden tegenwoordig moeten zijn, alvorens de vergadering kan worden geopend.
Artikel 106. Alle besluiten over zaken worden bij volstreekte meerderheid der stemmende leden opgemaakt. Bij staken van stemmen wordt het nemen van het besluit tot eene volgende vergadering uitgesteld. In deze, en evenzoo in eene voltallige vergadering, wordt, bij staken van stemmen, het voorstel geacht niet te zijn aangenomen. De stemming moet geschieden bij hoofdelijke oproeping, wanneer een der leden dit verlangt en alsdan mondeling.	Artikel 106. <i>1ste, 2de, 3de en 4de lid ongewijzigd.</i> Blijkt uit het aantal uitgebrachte stemmen dat niet meer dan de helft der leden aan de stemming heeft deelgenomen, dan wordt het besluit geacht niet te zijn genomen en wordt de vergadering verdaagd.	Artikel 106. <i>1ste, 2de, 3de en 4de lid ongewijzigd.</i> Blijkt uit het aantal uitgebrachte stemmen dat niet meer dan de helft der leden aan de stemming heeft deelgenomen, dan wordt het besluit geacht niet te zijn genomen.
Artikel 107. De stemming over personen voor de benoemingen of voordragten in de Grondwet vermeld, geschiedt bij besloten en ongeteekende briefjes. De volstreekte meerderheid der stemmende leden beslist; bij staken van stemmen beslist het lot.	Artikel 107. <i>Eerste en tweede lid ongewijzigd.</i> De stemming is slechts geldig, indien het aantal ingeleverde geldige briefjes meer dan de helft van het aantal der leden bedraagt.	Artikel 107. <i>Eerste en tweede lid ongewijzigd.</i> De stemming is slechts geldig, indien het aantal ingeleverde geldige briefjes meer dan de helft van het aantal der leden bedraagt.
VIJFDE AFDEELING.	VIJFDE AFDEELING.	VIJFDE AFDEELING.
<i>Van de Wetgevende Magt.</i>	<i>Van de Wetgevende Magt.</i>	<i>Van de Wetgevende Magt.</i>
Artikel 122. De wetten zijn alleen voor het Rijk verbindende, voor zoover daarin niet is uitgedrukt dat zij voor de koloniën en bezittingen in andere werelddeelen verbindend zijn.	Artikel 122. De wetten zijn alleen voor het Rijk verbindende, voor zoover daarin niet is uitgedrukt dat zij voor de koloniën verbindend zijn.	Artikel 122. De wetten zijn alleen voor het Rijk verbindende, voor zoover daarin niet is uitgedrukt dat zij voor de koloniën verbindend zijn.
ZESDE AFDEELING.	ZESDE AFDEELING.	ZESDE AFDEELING.
<i>Van de begrooting.</i>	<i>Van de begrooting.</i>	<i>Van de begrooting.</i>
Artikel 124. De ontwerpen der algemeene begrootingswetten worden jaarlijks van wege den Koning aan de Tweede Kamer aangeboden, dadelijk na het openen der gewone zitting van de Staten-Generaal, vóór den aanvang van het jaar, waarvoor de begrootingen moeten dienen.	Artikel 124. De ontwerpen der algemeene begrootingswetten worden door den Koning bij de Tweede Kamer ingediend dadelijk na het openen der gewone zitting van de Staten-Generaal, vóór den aanvang van het tijdperk, waarvoor de begrootingen moeten dienen. Dat tijdperk mag niet langer zijn dan twee jaar.	Artikel 124. De ontwerpen der algemeene begrootingswetten worden door den Koning bij de Tweede Kamer ingediend dadelijk na het openen der gewone zitting van de Staten-Generaal, vóór den aanvang van het tijdperk, waarvoor de begrootingen moeten dienen. Dat tijdperk mag niet langer zijn dan twee jaar.

Bestaande Grondwet.	Ontwerp der Staatcommissie.	Ontwerp der Regeering.
Artikel 126. De verantwoording van de Rijksuitgaven en ontvangsten over elk dienstjaar wordt, onder overlegging van de door de Rekenkamer goedgekeurde rekening, aan de wetgevende Magt gedaan naar de voorschriften van de wet.	Artikel 126. De verantwoording van de Rijksuitgaven en ontvangsten over elken dienst wordt, onder overlegging van de door de Rekenkamer goedgekeurde rekening, aan de wetgevende Magt gedaan naar de voorschriften van de wet.	Artikel 126. De verantwoording van de Rijksuitgaven en ontvangsten over elken dienst wordt, onder overlegging van de door de Rekenkamer goedgekeurde rekening, aan de wetgevende Magt gedaan naar de voorschriften van de wet.
VIERDE HOOFDSTUK.	VIERDE HOOFDSTUK.	VIERDE HOOFDSTUK.
VAN DE PROVINCIALE STATEN EN DE GEMEENTEBESTUREN.	VAN DE PROVINCIALE STATEN EN DE GEMEENTEBESTUREN.	VAN DE PROVINCIALE STATEN EN DE GEMEENTEBESTUREN.
EERSTE AFDEELING.	EERSTE AFDEELING.	EERSTE AFDEELING.
<i>Van de zamenstelling der Provinciale Staten.</i>	<i>Van de zamenstelling der Provinciale Staten.</i>	<i>Van de zamenstelling der Provinciale Staten.</i>
Artikel 127.	Artikel 127.	Artikel 127.
De leden der Provinciale Staten worden voor vier jaren rechtstreeks gekozen door de mannelijke ingezetenen der provincie, tevens Nederlanders of door de wet als Nederlandsche onderdanen erkend, die den door de wet te bepalen leeftijd, welke niet beneden drie en twintig jaren mag zijn, hebben bereikt en door de vrouwelijke ingezetenen der provincie, die aan gelijke voorwaarden voldoen, indien en voor zoover de wet haar, niet uit hoofde van aan het bezit van maatschappelijken welstand ontleende redenen, kiesbevoegd verklaart. De verkiezing geschiedt op den grondslag van evenredige vertegenwoordiging.	De leden der Provinciale Staten worden voor vier jaren rechtstreeks gekozen door de ingezetenen der provincie, tevens Nederlanders, of door de wet als Nederlandsche onderdanen erkend, die den door de wet te bepalen leeftijd, welke niet beneden drie en twintig jaren mag zijn, hebben bereikt. De verkiezing geschiedt op den grondslag van evenredige vertegenwoordiging.	De leden der Provinciale Staten worden voor vier jaren rechtstreeks gekozen door de ingezetenen der provincie, tevens Nederlanders, of door de wet als Nederlandsche onderdanen erkend, die den door de wet te bepalen leeftijd, welke niet beneden drie en twintig jaren mag zijn, hebben bereikt. De verkiezing geschiedt op den grondslag van evenredige vertegenwoordiging.
De laatste zinsnede van het eerste lid, het tweede, derde en vierde lid van artikel 80 van toepassing.	<i>2de, 3de, 4de en 5de lid ongewijzigd.</i>	<i>2de, 3de, 4de en 5de lid ongewijzigd.</i>
Zij treden te gelijk af en zijn dadelijk herkiesbaar.		
Om lid der Provinciale Staten te kunnen zijn wordt vereischt, dat men Nederlander of door de wet als Nederlandsch onderdaan erkend en ingezet en der provincie zij, niet krachtens onherroepelijke rechterlijke uitspraak wegens krankzinnigheid of zwakheid van vermogens, de beschikking of het beheer over zijne goederen hebbe verloren, noch van de verkiesbaarheid ontzet zij en den ouderdom van vijf en twintig jaren vervuld hebben.		
De verkiezing van de leden der Provinciale Staten heeft plaats op de wijze door de wet te regelen.		
Artikel 128.	Artikel 128.	Artikel 128.
Niemand kan te gelijk zijn lid der Eerste Kamer van de Staten-Generaal en lid der Staten eener provincie, noch ook lid der Staten van meer dan ééne provincie.	Bij ontbinding van de Eerste Kamer kan de Koning tevens de Provinciale Staten ontbinden.	Bij ontbinding van de Eerste Kamer kan de Koning tevens de Provinciale Staten ontbinden.
	In dat geval houdt het besluit, waardoor de ontbinding wordt uitgesproken, tevens den last in tot het kiezen van nieuwe Provinciale Staten binnen veertig dagen en tot het samenkomen der nieuw gekozen Staten binnen drie maanden.	In dat geval houdt het besluit, waardoor de ontbinding wordt uitgesproken, tevens den last in tot het kiezen van nieuwe Provinciale Staten binnen veertig dagen en tot het samenkomen der nieuw gekozen Staten binnen drie maanden.
	De wet kan voor de na eene ontbinding gekozen Provinciale Staten een	De wet kan in geval van ontbinding, hetzij van eene of van beide Kamers

Bestaande Grondwet.

Ontwerp der Staatscommissie.

Ontwerp der Regeering.

anderen zittingduur dan in artikel 127 is bepaald, vaststellen.

der Staten-Generaal, hetzij van de Provinciale Staten, voor de Staten een anderen zittingduur dan in artikel 127 is bepaald vaststellen.

DERDE AFDEELING.

DERDE AFDEELING.

DERDE AFDEELING.

Van de Gemeentebesturen.

Van de Gemeentebesturen.

Van de Gemeentebesturen.

Artikel 143.

Aan het hoofd der gemeente staat een raad, welks leden rechtstreeks voor een bepaald aantal jaren worden gekozen door de mannelijke ingezetenen der gemeente, tevens Nederlanders of door de wet als Nederlandsche onderdanen erkend, die den door de wet te bepalen leeftijd, welke niet beneden drie en twintig jaren mag zijn, hebben bereikt en door de vrouwelijke ingezetenen der gemeente, die aan gelijke voorwaarden voldoen, indien en voor zoover de wet haar, niet uit hoofde van aan het bezit van maatschappelijken welstand ontleende redenen, kiesbevoegd verklaart. De verkiezing geschiedt op den grondslag van evenredige vertegenwoordiging.

De laatste zinsnede van het eerste lid, het tweede, derde en vierde lid van artikel 80 zijn van toepassing.

Om lid van den raad te kunnen zijn wordt vereischt, dat men Nederlander of door de wet als Nederlandsch onderdaan erkend en ingezet en der gemeente zij, niet krachtens onherroepelijke rechterlijke uitspraak wegens krankzinnigheid of zwakheid van vermogens, de beschikking of het beheer over zijne goederen hebbe verloren, noch van de verkiesbaarheid ontzet zij en den ouderdom van drie en twintig jaren vervuld hebbe.

De verkiezing van den raad heeft plaats op de wijze door de wet te regelen.

De Voorzitter wordt door den Koning, ook buiten de leden van den raad, benoemd en door Hem ontslagen.

Artikel 144.

Aan den raad wordt de regeling en het bestuur van de huishouding der gemeente overgelaten.

Hij maakt de verordeningen, die hij in het belang der gemeente noodig oordeelt.

Wanneer de wetten, algemeene maatregelen van bestuur of provinciale verordeningen het vorderen, verleenen de gemeentebesturen hunne medewerking tot uitvoering daarvan.

Wanneer de regeling en het bestuur van de huishouding eener gemeente door den gemeenteraad groveijk worden verwaarloosd, kan ecne wet de wijze bepalen, waarop in het bestnur dier gemeente, met afwijking van de beide eerste zinsneden van dit artikel, wordt voorzien.

Artikel 143.

Aan het hoofd der gemeente staat een raad, welks leden rechtstreeks voor een bepaald aantal jaren worden gekozen door de ingezetenen der gemeente, tevens Nederlanders of door de wet als Nederlandsche onderdanen erkend, die den door de wet te bepalen leeftijd, welke niet beneden drie en twintig jaren mag zijn, hebben bereikt. De verkiezing geschiedt op den grondslag van evenredige vertegenwoordiging.

2de lid ongewijzigd.

3de lid ongewijzigd.

4de lid ongewijzigd.

De benoeming van den voorzitter, ook buiten de leden van den raad, wordt door de wet geregeld.

Artikel 144.

Aan den raad wordt de regeling van de huishouding der gemeente overgelaten.

2de, 3de, 4de en 5de lid ongewijzigd.

Artikel 143.

Aan het hoofd der gemeente staat een raad, welks leden rechtstreeks voor een bepaald aantal jaren worden gekozen door de ingezetenen der gemeente, tevens Nederlanders of door de wet als Nederlandsche onderdanen erkend, die den door de wet te bepalen leeftijd, welke niet beneden drie en twintig jaren mag zijn, hebben bereikt. De verkiezing geschiedt op den grondslag van evenredige vertegenwoordiging.

2de lid ongewijzigd.

3de lid ongewijzigd.

4de lid ongewijzigd.

De benoeming van den voorzitter, ook buiten de leden van den raad, wordt door de wet geregeld.

Artikel 144.

Aan den raad wordt de regeling van de huishouding der gemeente overgelaten.

2de, 3de, 4de en 5de lid ongewijzigd.

Bestaande Grondwet.

De wet bepaalt, welk gezag het gemeentebestuur vervangt, wanneer dit in gebreke blijft in de uitvoering der wetten, der algemeene maatregelen van bestuur of der provinciale verordeningen te voorzien.

Artikel 145.

De magt des Konings om de besluiten van gemeentebesturen, die met de wet of het algemeen belang strijdig zijn, te schorsen en te vernietigen, wordt bij de wet geregeld.

Die magt is onbeperkt ten aanzien van de plaatselijke verordeningen en reglementen.

Artikel 147.

Het besluit van een gemeentebestuur tot het invoeren, wijzigen of afschaffen eener plaatselijke belasting, wordt voorgedragen aan de Gedeputeerde Staten, die daarvan verslag doen aan den Koning, zonder Wiens goedkeuring daaraan geen gevolg mag worden gegeven.

De wet geeft algemeene regels ten aanzien der plaatselijke belastingen.

Deze belastingen mogen den doorvoer, den uitvoer naar en den invoer uit andere gemeenten niet belemmeren.

VIJFDE HOOFDSTUK.**VAN DE JUSTITIE.****EERSTE AFDEELING.***Algemeene bepalingen.***Artikel 151.**

Niemand kan van zijn eigendom worden ontzet dan na voorafgaande verklaring bij de wet dat het algemeen nut de onteigening vordert en tegen voorafgenoten of vooraf verzekerde schadeloosstelling, een en ander volgens de de voorschriften van eene algemeene wet.

Deze algemeene wet bepaalt ook de gevallen in welke de voorafgaande verklaring bij de wet niet wordt vereischt.

Het vereischte, dat de verschuldigde schadeloosstelling vooraf betaald of verzekerd zij, geldt niet, wanneer oorlog, oorlogsgevaar, oproer, brand of watersnood eene onverwijde inbezitneming vordert.

Ontwerp der Staatscommissie.**Artikel 145.**

1ste lid ongewijzigd.

2de lid vervalt.

Artikel 147.

De besluiten der gemeentebesturen rakende het invoeren, wijzigen of afschaffen van eene plaatselijke belasting behoeven de goedkeuring des Konings.

2de en 3de lid ongewijzigd.

Artikel 148 bis.

De wet regelt de voorziening in zaken, belangen, inrichtingen of werken, bij welke twee of meer gemeenten zijn betrokken.

VIJFDE HOOFDSTUK.**VAN DE JUSTITIE.****EERSTE AFDEELING.***Algemeene bepalingen.***Artikel 151.**

Onteigening ten algemeenen nutte kan niet plaats hebben dan tegen voorafgenoten of vooraf verzekerde schadeloosstelling, een en ander volgens de voorschriften van eene algemeene wet.

Het vereischte, dat de verschuldigde schadeloosstelling vooraf betaald of verzekerd zij, geldt niet, wanneer oorlog, oorlogsgevaar, oproer, brand of watersnood eene onverwijde inbezitneming vordert.

Ontwerp der Regeering.**Artikel 145.**

1ste lid ongewijzigd.

2de lid vervalt.

Artikel 147.

De besluiten der gemeentebesturen rakende het invoeren, wijzigen of afschaffen van eene plaatselijke belasting behoeven de goedkeuring des Konings.

2de en 3de lid ongewijzigd.

Artikel 148 bis.

De wet regelt de voorziening in zaken, belangen, inrichtingen of werken, bij welke twee of meer gemeenten zijn betrokken.

VIJFDE HOOFDSTUK.**VAN DE JUSTITIE.****EERSTE AFDEELING.***Algemeene bepalingen.***Artikel 151.**

Onteigening ten algemeenen nutte kan niet plaats hebben dan na voorafgaande verklaring bij de wet, dat het algemeen nut onteigening vordert en tegen voorafgenoten of vooraf verzekerde schadeloosstelling, een en ander volgens de voorschriften der wet.

De wet bepaalt de gevallen in welke de voorafgaande verklaring bij de wet niet wordt vereischt.

Het vereischte, dat de verschuldigde schadeloosstelling vooraf betaald of verzekerd zij, geldt niet, wanneer oorlog, oorlogsgevaar, oproer, brand of watersnood eene onverwijde inbezitneming vordert.

Artikel 153 bis.

De wet kan bepalen, dat door haar aan te wijzen burgerlijke gedingen worden berecht door niet tot de rechterlijke macht behorende colleges of personen.

Bestaande Grondwet.**Artikel 155.**

De regterlijke Magt wordt alleen uitgeoefend door regters, welke de wet aanwijst.

Artikel 161.

Alle vonnissen moeten de gronden waarop zij rusten inhouden en in strafzaken de wettelijke voorschriften, waarop de veroordeeling rust, aanwijzen.

De uitspraak geschiedt met open deuren.

Behoudens de uitzonderingen door de wet bepaald zijn de teregtzittingen openbaar.

De regter kan in het belang der openbare orde en zedelijkheid van dezen regel afwijken.

TWEDE AFDEELING.

*Van de regterlijke Magt.***Artikel 164.**

De leden der Staten-Generaal, de hoofden der ministeriele departementen, de gouverneurs-generaal en de hooge ambtenaren onder anderen naam met gelijke magt bekleed in de koloniën of bezittingen des Rijks in andere werldeelen, de leden van den Raad van State, en de Commissarissen des Konings in de provincien staan, wegens ambtsmisdrifven in die betrekkingen gepleegd, ook na hunne aftreding, te regt voor den Hoogen Raad ter vervolging hetzij van 's Koningswege, hetzij van wege de Tweede Kamer.

De wet kan bepalen, dat nog andere ambtenaren en leden van hooge collegiën wegens ambtsmisdrifven voor den Hoogen Raad te regt staan.

Artikel 165.

De Hooge Raad heeft het toezigt op den geregelden loop en de afdoening van regtsgedingen, alsmede op het nakomen der wetten door de leden der regterlijke Magt.

Hij kan hunne handelingen, beschikkingen en vonnissen, wanneer die met de wetten strijdig zijn, vernietigen en buiten werking stellen volgens de bepaling door de wet daaromtrent te maken, en behoudens de door de wet te stellen uitzonderingen.

De overige bevoegdheden van den Hoogen Raad worden geregeld bij de wet.

Ontwerp der Staatscommissie.**Artikel 155.**

De regterlijke Magt wordt alleen uitgeoefend door regters, welke de wet aanwijst. De wet kan bepalen, dat aan de berechting van door haar aan te wijzen burgerlijke- of strafgedingen wordt deelgenomen door niet tot de rechterlijke macht behoorende personen.

Artikel 161.

1ste, 2de, 3de en 4de lid ongewijzigd.

Voor de door de wet aan te wijzen strafzaken kan ook van het bepaalde in het eerste en in het tweede lid worden afgeweken.

TWEDE AFDEELING.

*Van de regterlijke Magt.***Artikel 164.**

De leden der Staten-Generaal, de hoofden der ministeriele departementen, de gouverneurs-generaal en de hooge ambtenaren onder anderen naam met gelijke magt bekleed in de koloniën, de leden van den Raad van State, en de Commissarissen des Konings in de provincien staan, wegens ambtsmisdrifven in die betrekkingen gepleegd, ook na hunne aftreding, te regt voor den Hoogen Raad ter vervolging hetzij van 's Koningswege, hetzij van wege de Tweede Kamer.

De wet kan bepalen, dat nog andere ambtenaren en leden van hooge collegiën wegens ambtsmisdrifven voor den Hoogen Raad te regt staan.

Artikel 165.

De Hooge Raad heeft het toezigt op den geregelden loop en de afdoening van regtsgedingen, alsmede op het nakomen der wetten door de leden der regterlijke Magt en door de personen bedoeld aan het slot van art. 155.

2de en 3de lid ongewijzigd.

Ontwerp der Regeering.**Artikel 155.**

De regterlijke Magt wordt alleen uitgeoefend door regters, welke de wet aanwijst. De wet kan bepalen, dat aan de berechting van door haar aan te wijzen burgerlijke- of strafgedingen wordt deelgenomen door niet tot de rechterlijke macht behoorende personen.

Artikel 161.

1ste, 2de, 3de en 4de lid ongewijzigd.

Voor de door de wet aan te wijzen strafzaken kan ook van het bepaalde in het eerste en in het tweede lid worden afgeweken.

TWEDE AFDEELING.

*Van de regterlijke Magt.***Artikel 164.**

De leden der Staten-Generaal, de hoofden der ministeriele departementen, de gouverneur-generaal van Nederlandsch-Indië en de gouverneurs van Suriname en van Curaçao, de leden van den Raad van State, en de Commissarissen des Konings in de provincien staan, wegens ambtsmisdrifven in die betrekkingen gepleegd, ook na hunne aftreding, te regt voor den Hoogen Raad ter vervolging hetzij van 's Koningswege, hetzij van wege de Tweede Kamer.

De wet kan bepalen, dat nog andere ambtenaren en leden van hooge collegiën wegens ambtsmisdrifven voor den Hoogen Raad te regt staan.

Artikel 165.

De Hooge Raad heeft het toezigt op den geregelden loop en de afdoening van regtsgedingen, alsmede op het nakomen der wetten door de leden der regterlijke Magt en door de colleges en personen bedoeld in artikel 153bis en aan het slot van art. 155.

2de en 3de lid ongewijzigd.

Bestaande Grondwet.	Ontwerp der Staatscommissie.	Ontwerp der Regeering.
Artikel 166.	Artikel 166.	Artikel 166.
De leden van de regterlijke Magt worden door den Koning aangesteld. De leden van de regterlijke Magt, met rechtspraak belast, en de procureur-generaal bij den Hoogen Raad worden voor hun leven aangesteld.	<i>1ste lid ongewijzigd.</i> <i>2de lid ongewijzigd.</i>	<i>1ste lid ongewijzigd.</i> <i>2de lid ongewijzigd.</i>
Zij kunnen worden afgezet of ontslagen door uitspraak van den Hoogen Raad in de gevallen bij de wet aangewezen. Op eigen verzoek kunnen zij door den Koning worden ontslagen. Indien een collegie belast wordt met administrative rechtspraak in het hoogste ressort voor het Rijk, zijn de eerste, tweede en vierde zinsnede van dit artikel op de leden daarvan toepasselijk. Zij kunnen worden afgezet of ontslagen op de wijze en in de gevallen, bij de wet aangewezen. Dit artikel is niet toepasselijk op hen die uitsluitend belast zijn met rechtspraak over personen, behoorende tot de zee- of landmagt of tot eenige andere gewapende magt, of met de beslissing van disciplinaire zaken.	De wet kan bepalen, dat hun met het bereiken van een bepaalden leeftijd ontslag wordt verleend. <i>3de lid ongewijzigd.</i> <i>4de lid ongewijzigd.</i> Indien een collegie belast wordt met administrative rechtspraak in het hoogste ressort voor het Rijk, zijn het eerste, tweede, derde en vijfde lid van dit artikel op de leden daarvan toepasselijk. <i>6de lid ongewijzigd.</i> <i>7de lid ongewijzigd.</i>	De wet kan bepalen, dat hun met het bereiken van een bepaalden leeftijd ontslag wordt verleend. <i>3de lid ongewijzigd.</i> <i>4de lid ongewijzigd.</i> Indien een collegie belast wordt met administrative rechtspraak in het hoogste ressort voor het Rijk, zijn het eerste, tweede, derde en vijfde lid van dit artikel op de leden daarvan toepasselijk. <i>6de lid ongewijzigd.</i> <i>7de lid ongewijzigd.</i>

ZESDE HOOFDSTUK.

VAN DE GODSDIENST.

Artikel 170.

Alle openbare godsdienstoefening binnen gebouwen en besloten plaatsen wordt toegelaten, behoudens de noodige maatregelen ter verzekering der openbare orde en rust.

Onder dezelfde bepaling blijft de openbare godsdienstoefening buiten de gebouwen en besloten plaatsen geoorloofd, waar zij thans naar de wetten en reglementen is toegelaten.

Artikel 172.

De Koning waakt, dat alle kerkgenootschappen zich houden binnen de palen van gehoorzaamheid aan de wetten van den Staat.

ZEVENDE HOOFDSTUK.

VAN DE FINANCIËN.

Artikel 179.

Er is eene Algemeene Rekenkamer, welker zamenstelling en taak door de wet worden geregeld.

Bij het openvallen eener plaats in deze Kamer zendt de Tweede Kamer der Staten-Generaal eene voordragt van drie personen aan den Koning, die daaruit benoemt.

De leden der Rekenkamer worden voor hun leven aangesteld.

Het 3de en 4de lid van art. 166 is op hen van toepassing.

ZESDE HOOFDSTUK.

VAN DE GODSDIENST.

Artikel 170.

Eerste lid ongewijzigd.

Openbare godsdienstoefening buiten gebouwen en besloten plaatsen is geoorloofd, tenzij naar aanleiding daarvan gevaar bestaat voor verstoring van de openbare orde en rust.

Artikel 172.

Vervalt.

ZEVENDE HOOFDSTUK.

VAN DE FINANCIËN.

Artikel 179.

1ste, 2de en 3de lid ongewijzigd.

Het derde, vierde en vijfde lid van artikel 166 is op hen van toepassing.

ZESDE HOOFDSTUK.

VAN DE GODSDIENST.

Artikel 170.

Alle openbare godsdienstoefening binnen gebouwen en besloten plaatsen is vrij, behoudens de noodige maatregelen ter verzekering der openbare orde en rust.

Openbare godsdienstoefening buiten gebouwen en besloten plaatsen is geoorloofd, tenzij naar aanleiding daarvan gevaar bestaat voor verstoring van de openbare orde en rust.

Artikel 172.

Vervalt.

ZEVENDE HOOFDSTUK.

VAN DE FINANCIËN.

Artikel 179.

1ste, 2de en 3de lid ongewijzigd.

Het derde, vierde en vijfde lid van artikel 166 is op hen van toepassing.

Bestaande Grondwet.**ACHTSTE HOOFDSTUK.**

VAN DE DEFENSIE.

Artikel 183.

De dienstplichtigen ter zee zijn bestemd om te dienen in en buiten Europa. Aan de dienst, door hen in de koloniën en bezittingen in andere werelddeelen te vervullen, worden door de wet voordeelen verbonden.

Artikel 184.

De dienstplichtigen te land mogen niet dan met hunne toestemming naar de koloniën en bezittingen van het Rijk in andere werelddeelen worden gezonden.

NEGENDE HOOFDSTUK.

VAN DEN WATERSTAAT.

ELFDE HOOFDSTUK.*Van veranderingen.***Artikel 194.**

Elk voorstel tot verandering in de Grondwet wijst de voorgestelde verandering uitdrukkelijk aan. De wet verklaart dat er grond bestaat om het voorstel, zoo als zij het vaststelt, in overweging te nemen.

Artikel 195.

Na de afkondiging dezer wet worden de Kamers ontbonden. De nieuwe Kamers overwegen dat voorstel en kunnen niet dan met twee derden der uitgebrachte stemmen de aan haar overeenkomstig voornoemde wet voorgestelde verandering aannemen.

Ontwerp der Staatscommissie.**ACHTSTE HOOFDSTUK.**

VAN DE DEFENSIE.

Artikel 183.

De dienstplichtigen ter zee zijn bestemd om te dienen in en buiten Europa. Aan de dienst, door hen in de koloniën te vervullen, worden door de wet voordeelen verbonden.

Artikel 184.

De dienstplichtigen te land mogen niet dan met hunne toestemming naar de koloniën worden gezonden.

NEGENDE HOOFDSTUK.

VAN DEN WATERSTAAT EN VAN BIJZONDERE LICHAMEN MET VERORDENENDE BEVOEGDHEID.

Na artikel 191 wordt ingevoegd:

Artikel 191bis.

De wet kan aan andere dan in de Grondwet genoemde lichamen verordenende bevoegdheid geven.

ELFDE HOOFDSTUK.*Van veranderingen.***Artikel 194.**

Elk voorstel tot verandering in de Grondwet wijst de voorgestelde verandering uitdrukkelijk aan. Het wordt behandeld als een voorstel van wet en verkrijgt kracht, indien het met ten minste twee derden der uitgebrachte stemmen in elk der beide Kamers van de Staten-Generaal wordt aangenomen en door den Koning goedgekeurd.

Indien het voorstel in een van beide of in beide Kamers met minder dan twee derden der uitgebrachte stemmen wordt aangenomen en door den Koning goedgekeurd, vindt uiterlijk binnen twee maanden eene volksstemming daarover plaats door de kiezers bedoeld in artikel 80, volgens regels door de wet te stellen. Het verkrijgt alsdan kracht, indien het met ten minste twee derden der door de kiezers uitgebrachte stemmen wordt aangenomen.

Artikel 195.

Vervalt.

Ontwerp der Regeering.**ACHTSTE HOOFDSTUK.**

VAN DE DEFENSIE.

Artikel 183.

De dienstplichtigen ter zee zijn bestemd om te dienen in en buiten Europa. Aan de dienst, door hen in de koloniën te vervullen, worden door de wet voordeelen verbonden.

Artikel 184.

De dienstplichtigen te land mogen niet dan met hunne toestemming naar de koloniën worden gezonden.

NEGENDE HOOFDSTUK.

VAN DEN WATERSTAAT EN VAN BIJZONDERE LICHAMEN MET VERORDENENDE BEVOEGDHEID.

Na artikel 191 wordt ingevoegd:

Artikel 191bis.

De wet kan aan andere dan in de Grondwet genoemde lichamen verordenende bevoegdheid geven.

ELFDE HOOFDSTUK.*Van veranderingen.***Artikel 194.**

Elk voorstel tot verandering in de Grondwet wijst de voorgestelde verandering uitdrukkelijk aan. Het wordt behandeld als een voorstel van wet en verkrijgt kracht, indien het met ten minste twee derden der uitgebrachte stemmen in elk der beide Kamers van de Staten-Generaal wordt aangenomen en door den Koning goedgekeurd.

Indien het voorstel in een van beide of in beide Kamers met minder dan twee derden der uitgebrachte stemmen wordt aangenomen en door den Koning goedgekeurd, vindt uiterlijk binnen twee maanden eene volksstemming daarover plaats door de kiezers bedoeld in artikel 80, volgens regels door de wet te stellen. Het verkrijgt alsdan kracht, indien het met ten minste twee derden der door de kiezers uitgebrachte stemmen wordt aangenomen.

Artikel 195.

Vervalt.

Bestaande Grondwet.	Ontwerp der Staatscommissie.	Ontwerp der Regeering.
Artikel 196. Gedurende een Regentschap kan in de troonopvolging geene verandering worden gebragt.	Artikel 196. <i>Vervalt.</i>	Artikel 196. <i>Vervalt.</i>
Artikel 197. De veranderingen in de Grondwet, door den Koning en de Staten-Generaal vastgesteld, worden plegtig afgekondigd en bij de Grondwet gevoegd.	Artikel 197. De veranderingen in de Grondwet worden plegtig afgekondigd en bij de Grondwet gevoegd.	Artikel 197. De veranderingen in de Grondwet worden plegtig afgekondigd en bij de Grondwet gevoegd.